

Trafikksikkerhetsplan Manndalen skole:

Innhold:

1. Info om trafikksikkerhet og kompetansemålene i læreplanen LK20
2. Om Manndalen skole
3. Rutiner for trafikksikkerhet for Manndalen skole
4. Årshjul for trafikkopplæring
5. Plan for trinnvis trafikkopplæring
6. Linker til trafikkopplæring

1. Info om trafikksikkerhet og kompetansemålene i læreplanen LK20

Skolens verdigrunnlag er sentral i trafikkopplæringen. Menneskelig ansvarlighet og evnen til å ta gode og etiske valg er en sentral del av opplæringen i skolen. Dette er viktig for å stimulere til både etisk bevissthet og kritisk tenkning.

Manndalen skole har som mål å skape bevissthet rundt trafikksikkerhet gjennom opplæring som skaper gode holdninger blant våre elever. Skolen har utarbeidet en plan for arbeidet med trafikksikkerhet som en del av skolens virksomhet.

Arbeidet er knyttet opp mot Kunnskapsløftet: I overordnet del av læreplanverket står det følgende:

Elevene skal utvikle kunnskap, ferdigheter og holdninger for å kunne mestre livene sine og være ansvarlige mennesker for å kunne delta i fellesskapet i samfunnet.

Elevene skal utvikle god dømmekraft og at de må lære seg å opptre ansvarlig i alle sammenhenger i og utenfor skolen. Det er poengtert at enkeltmennesket har frihet og ansvar samtidig som skolen skal gi et godt grunnlag for å forstå seg selv og derigjennom treffe gode valg i livet.

Kompetanse er å kunne tilegne seg og anvende kunnskaper og ferdigheter til å mestre utfordringer i kjente og ukjente sammenhenger og situasjoner.

Det legges opp til en rekke tverrfaglige temaer som kan knyttes opp mot trafikkopplæring. Under folkehelse og livsmestring står det følgende om tilknytning til den enkeltes nære liv og felleskap i nærmiljøet:

Elevene skal gis kompetanse som fremmer god psykisk og fysisk helse, som igjen gir mulighet til å ta ansvarlige valg som har betydning for mestring av eget liv.

Skolen skal bidra til at elevene bl.a. utvikler miljøbevissthet og bevissthet rundt det at menneskets levesett påvirker utviklingen av samfunnet med forurensning og klimaendringer. Elevene skal læres opp til å handle miljøbevisst og fokusere på at handlingene til den enkelte har betydning i den store sammenhengen.

Det poengteres at det er viktig med samarbeid mellom skole og hjem og at det er foreldrene som har hovedansvaret for barnets oppdragelse og utvikling. Hjemmets holdninger er av stor betydning for elevenes engasjement. Derfor er det viktig at skolen har et godt og formalisert samarbeid med FAU. Alt dette er elementer som kan trekkes inn i en god trafikkopplæring.

Kompetansemål i kroppsøving etter 2. trinn

- Elevene skal kunne øve på trygg ferdsel i trafikken.

Kompetansemål i kroppsøving etter 4. trinn

- Elevene skal kunne forstå og følge regler i trafikken.

Kompetansemål i kroppsøving etter 7. trinn

- Elevene skal kunne vurdere sikkerhet i uteaktivitet og naturferdsel.

Grunnleggende ferdigheter i trafikkopplæringen:

Å kunne utrykke seg muntlig og skriftlig: kunne forklare ord og uttrykk knyttet til temaet trafikk og kunne formidle holdninger og inntrykk fra opplevelser, aktiviteter og oppgaver. Kunne argumentere for trafiksikkerhet.

Å kunne lese: kunne lese skilt i trafikken og hente, tolke og forstå informasjon fra faglige tekster, for eksempel fra opplæringsmateriell fra Trygg Trafikk.

Å kunne regne: ha kjennskap til måleenhetene meter, km, mil, sekund, minutt, time. Kunne navn på de ulike geometriske formene til skilt, og bruke enkel statistikk for å synliggjøre tellinger og registreringer i trafikken. Ha forståelse for tid, lengde og avstand i trafikken. Kunne registrere data og bruke statistikk for å synliggjøre undersøkelser i trafikken.

Å kunne bruke digitale verktøy: kunne orientere seg og bruke oppgaver på ulike nettsted knyttet opp mot trafikkopplæring

2. Om Manddalen skole.

Manddalen skole har hatt et elevtall på mellom 75-90 elever de siste 10 årene. 85% av elevene har tilbud om helårig skoleskyss etter enkeltvedtak på grunn av farlig skolevei. Elevene som er tilknyttet skolen kommer fra et vidt område. Vi har elever som har både, europa-, fylkes- og kommunal skolevei. Skoleveien mangler busslommer og skiltede holdeplasser for buss.

Til tross for tilbud om skolebuss velger flere elever å ta seg til skolen på sykkel, spark eller til fots når forholdene tillater dette. Noen elever blir kjørt eller sluppet av med skolen av foresatte. Skolen brukes også flittig til fritidsaktiviteter etter skoletid.

Alle elever må ut på trafikkert vei for å ta seg til skolen.

3. Rutiner for trafikksikkerhetsarbeid på Manddalen skole.

Rutiner for trafikksikkerhet, holdningsskapende arbeid rundt trafikksikkerhet, er innarbeidet i skolens planverk. Dette i møte med foresatte, med rådsorganene og i arbeidet med elevene.

Foresatte/foreldremøter:

Skolens trafikkplan gjennomgås på høstens foreldremøter. Infoskriv sikker skolevei, buss, og som myke trafikanter deles ut.

Rådsorganene FAU/SU/SMU:

Trafikksikkerhet er et tema på møter med FAU, SU/SMU i løpet av skoleåret. Det legges opp til et samarbeid om å bedre trafikksikkerheten/holdningsskapende arbeid.

Elever:

Trafikksikkerhet er en del av skolens planer i arbeid med fag, læreplaner og aktiviteter.

Busstransport til og fra skolen:

Skolen har utarbeidet et infoskriv «Sikker skolevei- skolebuss» som deles med hjemmene.

Skolen har en bussvakt som tar imot og sender elevene fra skolen. Elevene venter på skolens område til begge bussene er kommet og de får gå ned på bussene. Bussvakten hjelper til at alle elever får på seg sikkerhetsbelte. De yngste elevene sitter lengst frem i bussen slik at bussjåføren kan ha kontroll med sikkerhetsbelter og av-/påstigning.

En ansatt følger med bussene de første to skoledagene for å veilede nye 1. klassinger med busstransporten.

Til og fra skolen med sykkel som myk trafikant:

Skolen har utarbeidet et infoskriv som deles med hjemmene. Elever som sykler til skolen skal parkere syklene på anvist plass ved ballbingen eller inngang sør. Det er ikke tillatt å sykle på skolens område om ikke annet er avtalt.

Ved henting og levering av elever med privatbiler til skolen:

Parkeringsmulighetene ved skolen er gode og fartsgrensen i skolens område er for noen år siden satt ned til 30 km/t. Det er også kommet innkjøring forbudtskilt på skolens område.

Foresatte som leverer/ henter sine barn oppfordres til å slippe barna på skolens parkering på sørsiden av skolen ved gymsalen. Det samme gjelder ved levering og henting av barn som har SFO.

Foresatte å sykler skal holde moderat fart inn mot skolen og gå av sykkelen når de kommer inn på skolen område.

Ansatte

Det er fellesparkering for skolens ansatte på sørsiden av skolen.

Servicetransport

Faste leverandører av mat og drikke, drosjebiler, måkebiler og andre servicekjøretøy kjører i minst mulig grad inni skolegården i elevenes friminutt. Det må gjøres avtale om tidspunkt med faste leverandører om tidspunkt for levering.

Om det av en eller annen grunn er nødvendig å kjøre inni skolegården mens elevene er ute, skal en voksen gå foran kjøretøyet og sikre – både på tur inn og ut.

På tur til fots eller på sykkel i skolens regi

- Ledelsen varsles om at klassen/ trinnet går på tur. Det skal også opplyses om hvor turen går.
- Det bør fortrinnsvis være med to voksne på sykkelturn. Disse har på refleksvest, og én sykler foran og én bak elevene.
- Alle ansatte har med seg mobiltelefon og sørger for å ha kollegers og skolens/ ledelsens telefonnumre tilgjengelig.
- De ansatte tar med seg klasselister, og elevene telles opp før avreise.
- De ansatte tar med enkelt førstehjelpsutstyr.
- De yngste elevene bruker etter vurdering refleksvest når de er på skoletur.
- Alle elever bruker hjelm når de sykler til/ fra skolen og er på sykkelturn i skolens regi. Dette gjelder også ved bruk av sparkesykler.
- Alle voksne bruker sykkelhjelmer på sykkelturn i regi av skolen.
- Alle sykler som brukes på skoleturer er i forskriftsmessig stand.
- Det er de foresattes ansvar å sørge for at sykkelturn er i forskriftsmessig stand.
- For alle framkomstmidler med hjul gjelder samme regler som for sykkel.
- Lærerne har gjennomgått turen, vurdert den tryggeste veien og snakket med elevene om dette før skoleturen starter.
- Skolen har etablert rutiner som skal følges hvis refleks mangler, en sykkel ikke er i forskriftsmessig stand eller hjelm mangler før en skoletur.
- Alle sykler parkeres fortrinnsvis i sykkelstativene og skal i skoletida bare brukes på vei til/ fra skolen og på skoleturer.

På tur med buss

- De ansatte tar med seg klasselister, og elevene telles opp før avreise.
- Når skolen leier buss til skoletur, er det bestilt buss med trepunktets sikkerhetsbelter på alle seter.
- Alle elever og voksne er sikret med belter under hele turen. Det er viktig at man ikke har på seg store tykke klær når man sitter med belte på pga. faren for innvendige skader i forbindelse med en eventuell kollisjonssituasjon.

Samme regler som ved av- og påstigning fra skolen gjelder.

På tur med privatbil:

Det må innhentes samtykkeskjema fra foresatte på forhånd. Samtykkeskjema fra foresatte brukes. Bileier må fylle ut et egenerklæringsskjema. (Vedlegg)

Ingen barn under 140 cm sitter i forsetet foran en aktiv kollisjonspute. Det brukes barneseter for mindre barn.

Regler og konsekvenser ved brudd på retningslinjene.

Ordensreglementet for Kåfjordskolene er overordnet og retningsgivende for elevene. Brudd på retningslinjene/farlige situasjoner av ansatte og andre voksne påpekes av skolens ledelse.

Farlige situasjoner/nesten ulykker/ulykker dokumenteres.

4. Årshjul for trafikkopplæring og samarbeid.

Trafikkopplæring

- Trinnene gjennomfører årlig alderstilpasset trafikkopplæring etter læreplanens kompetansemål i trafikk etter 2., 4. og 7. trinn. Læringsressurser på Trygg Trafikk-skole «opplæring» brukes både når det gjelder arbeid med spesifikke kompetansemål, samt tverrfaglige opplegg og trafikkfaglig relevans i de ulike fagene.

- Skolen gjennomfører systematisk sykkelopplæring og avlegger sykkelprøve på 4. trinn. Prøvene gjentas på 5.-7. trinn.

- Det er de foresatte som bestemmer når elevene får lov til å sykle til skolen.

Trinnvis plan er bygget på Trygg Trafikks anbefalinger knyttet til trafikkopplæring på sykkel:

- 4. trinn: Forebyggende sykkelopplæring; enkel teori og trening i trygge omgivelser
- 5. trinn: Trening på sykkel i enkel trafikk
- 6. trinn: Teori og trening på sykkel i gradvis mer utfordrende trafikk • 7. trinn: Selvstendig sykling i trafikken

Aktivitet	Tidspunkt	Ansvarlig
Gjennomgang av tema for aktuelt trinn og datofestet i virksomhetsplan	Skolestart i august	Kontaktlærer, faglærere.
Informasjon hjem, FAU møte	August-september	Ledelse
Utdeling av refleksvester, 1. trinn	August – september	Kontaktlærer/ politi
Gjennomgang av aktuelt tema på foreldremøte	September	Kontaktlærer
«Aktive barn – tryggere skolevei»	September – oktober	Kontaktlærer/ trafikkontakt
Tema SU/SMU	Oktober-november	Ledelse/FAU
«Aktive barn – tryggere skolevei»	Februar – april	Kontaktlærer/ trafikkontakt
Trafikkopplæring på sykkel	April – mai	Kontaktlærer/faglærer trafikkontakt
Tema SU/SMU	April-mai	Ledelse/FAU

5. Trinnvis plan, trafikkopplæring

Trinn	Hovedaktivitet	Mål	Tips til undervisning
1.trinn	Refleks og bruk av refleks og refleksvest.	<ul style="list-style-type: none"> - Elevene skal gå trygt i stor gruppe på tur. - Elevene skal bruke refleks vest på skoleveien og på tur. 	<ul style="list-style-type: none"> - Gå-trening i nærmiljøet. - Ha kunnskap om skilt som markerer fotgjengeroverganger. - Demonstrere bruk av refleks. - Bruk av skolens trafikkmateriell.
2.trinn	Refleks og bruk av refleks og refleks vest. Trafikkskilt i nærområdet. Gå i nærområdet.	<ul style="list-style-type: none"> - Elevene skal gå trygt i stor gruppe på tur. - Elevene skal bruke refleks vest på skoleveien og på tur. - Elevene skal ha kunnskap om de vanligste trafikkskiltene og trafikkoppmerking i skolens nærområde. - Elevene skal bli trygge på hvor og hvordan man best kan gå trygt i nærområdet 	<ul style="list-style-type: none"> - Gå-trening i nærmiljøet. - Ha kunnskap om skilt som markerer fotgjengeroverganger. - Demonstrere bruk av refleks. - Bruk av skolens trafikkmateriell. - Bruke trafikkskiltene vi har på skolen i opplæringen. - Nettressurser: www.trafikkogskole.no www.tryggtrafikk.no www.barnastraffikklubb.no
3.trinn	Refleks og bruk av refleks og refleks vest. Trafikkskilt i nærområdet. Gå i nærområdet. Gjøre enkle trafiktellinger og observasjoner.	<ul style="list-style-type: none"> - Elevene skal gå trygt i stor gruppe på tur. - Elevene skal bruke refleks vest på skoleveien og på tur. - Elevene skal ha kunnskap om de vanligste trafikkskiltene og trafikkoppmerking i skolens nærområde. - Elevene skal bli trygge på hvor og hvordan man best kan gå trygt i nærområdet. - Elevene skal ha kunnskap om trafikkregler for gående. - Elevene skal bli bevisst på hvor det kan oppstå trafikkfarlige situasjoner 	<ul style="list-style-type: none"> - Gå-trening i nærmiljøet. - Ha kunnskap om skilt som markerer fotgjengeroverganger. - Kunne vurdere egen skolevei med tanke på trafiksikkerhet. - Demonstrere bruk av refleks. - Bruk av skolens trafikkmateriell. - Bruke trafikkskiltene vi har på skolen i opplæringen. - Nettressurser: www.trafikkogskole.no www.tryggtrafikk.n www.barnastraffikklubb.no Se filmer på Youtube: - «Askeladden lærer prinsessa å bruke refleks»

			<p>- «Natt og dag» (Filmene ligger på www.tryggtrafikk.no)</p> <p>- nederst på siden om Refleks).</p>
4.trinn	<p>Grunnleggende begynneropplæring på sykkel med fokus på trafikkregler, skiltgjenkjenning og hjelmbruk.</p>	<p>-Elevene skal ha gode kunnskaper om hvordan de skal ferdes som syklister i trafikken. -</p> <p>Elevene skal ha kunnskap om relevant teori i trafikken. -</p> <p>Elevene skal kjenne til ulike trafikkskilt og hva de betyr. -</p> <p>- Eleven skal kunne se seg selv som trafikant i samspill med øvrige i trafikken.</p> <p>-</p>	<p>-Gjennomgå relevant teori og gjennomføre teoretisk prøve fra Trygg Trafikk</p> <p>- Sykkelprøve 1 (høst – vinter). -</p> <p>Trene på sykkelferdigheter jf. opplegg fra Trygg Trafikk i oppmerket løype i skolegården f.eks. i gymtimer (vår).</p> <p>- Gjennomføre Sykkelprøve 1 i samarbeid med Politiet (vår). -</p> <p>Politiet sjekker og godkjenner sykler parallelt med at elevene gjennomfører sykkelprøve 1 (vår).</p> <p>- Gjennomføre praktisk sykkelprøve i trafikken i nærområdet</p> <p>- Sykkelprøve 1, for 4.-5.trinn).</p>
5.trinn	<p>Repetisjon om trafikkopplæring på sykkel med fokus på trafikkregler, skiltgjenkjenning og hjelmbruk.</p> <p>Gjennomføre sykkelturner i regi av skolen til aktuelle mål i nærområdet.</p>	<p>-Elevene skal ha gode kunnskaper om hvordan de skal ferdes som syklister i trafikken. -</p> <p>Elevene skal ha kunnskap om relevant teori i trafikken. -</p> <p>Elevene skal kjenne til ulike trafikkskilt og hva de betyr. -</p> <p>Eleven skal kunne se seg selv som trafikant i samspill med øvrige i trafikken. -</p> <p>Elevene skal ha fokus på å ta hensyn til andre i trafikken.</p>	<p>-Gjennomgå relevant teori og gjennomføre teoretisk prøve fra Trygg Trafikk – Sykkelprøve 1 (høst – vinter).</p> <p>- Trene på sykkelferdigheter jf. opplegg fra Trygg Trafikk i oppmerket løype i skolegården f.eks. i gymtimer (vår).</p> <p>- Gjennomføre Sykkelprøve 1 (vår).</p> <p>- Gjennomføre praktisk sykkelprøve i trafikken i nærområdet – Sykkelprøve 1, for 4.-5.trinn).</p> <p>- Gjennomføre en dagstur på sykkel.</p>
6.trinn	<p>Repetisjon om trafikkopplæring på sykkel med fokus på trafikkregler, skiltgjenkjenning, hjelmbruk og blikkontakt med andre trafikanter.</p>	<p>- Elevene skal ha gode kunnskaper om hvordan de skal ferdes som syklister i trafikken. -</p> <p>Elevene skal ha kunnskap om relevant teori i trafikken. -</p> <p>Elevene skal kjenne til ulike trafikkskilt og hva de betyr. -</p> <p>Eleven skal kunne se seg selv</p>	<p>-Gjennomgå relevant teori og gjennomføre teoretisk prøve fra Trygg Trafikk</p> <p>- Sykkelprøve 2 (høst – vinter).</p> <p>- Trene på sykkelferdigheter jf. opplegg fra Trygg Trafikk i oppmerket løype i skolegården f.eks. i gymtimer (vår).</p>

	Gjennomføre sykkelturner i regi av skolen til aktuelle mål i nærområdet.	som trafikant i samspill med øvrige i trafikken. - Elevene skal ha fokus på å ta hensyn til andre i trafikken.	- Gjennomføre Sykkelprøve 2 (v�r). - Gjennomføre praktisk sykkelprøve i trafikken i nærområdet - Sykkelprøve 2 for, 6.-7.trinn). - Gjennomføre en dagstur på sykkel.
7.trinn	Repetisjon om trafikkopplæring på sykkel med fokus på trafikkregler, skiltgjenkjenning, hjelmb�r og blikkontakt med andre trafikanter. Gjennomføre trafikkte�linger – farlige steder og trafikkfrekvens. Gjennomgå grunnleggende førstehjelp	-Elevene skal ha gode kunnskaper om hvordan de skal ferdes som syklist i trafikken. - Elevene skal ha kunnskap om relevant teori i trafikken. - Elevene skal kjenne til ulike trafikkskilt og hva de betyr. - Eleven skal kunne se seg selv som trafikant i samspill med øvrige i trafikken. - Elevene skal ha fokus på å ta hensyn til andre i trafikken. - Elevene skal kunne bruke sykkel som trygt framkomstmiddel i trafikken. - Elevene skal kunne innhente og bearbeide data fra enkle trafikkte�linger. - Elevene skal registrere trafikkfarlige steder i nærmiljøet.	Gjennomgå relevant teori og gjennomføre teoretisk prøve fra Trygg Trafikk - Sykkelprøve 2 (høst – vinter). - Trene på sykkelferdigheter jf. opplegg fra Trygg Trafikk i oppmerket l�ppe i skolegården f.eks. i gymtimer (v�r). - Gjennomføre Sykkelprøve 2 (v�r). - Gjennomføre praktisk sykkelprøve i trafikken i nærområdet - Sykkelprøve 2 for, 6.-7.trinn). - Bruke regneark og/ eller andre digitale hjelpemidler til å bearbeide innhentet statistikk for å dokumentere og bedre trafikkforhold. Presentere i fellessamling? - Gjennomgå grunnleggende førstehjelp i kroppsøvingstime.
8-10. trinn	Holdningsskapende arbeid. Lover og regler. Forberedning knyttet mot motoriserte kjøretøy Trafikalt grunnkurs for elever med Trafikk som valgfag	-Elevene skal ha kunnskaper om samt reflektere over egen ferdsel i trafikken. Dette knyttet til lovverk, risiko og ansvar.	Temadag med politi og lokale foreninger/organisasjoner.

6. Aktuelt materiell til bruk i trafikkopplæringen.

- Materiell fra Trygg Trafikk til Sykkelp prøve 1 – 2
- Sykkelkort (deles ut til elever som gjennomfører og mestrer begge sykkelp prøver (fra 5. kl.)
- Reparasjonssett for sykkel
- Nettressurser fra Trygg Trafikk på:
  - www.tryggtrafikk.no
  - www.naf.no • www.tryggtrafikk.no/skole/
  - www.barnastrafikkklubb.no
  - www.sykkeldyktig.no
- Diverse filmer på YouTube: www.youtube.com/user/TryggTrafikkNorge
  - ❖ Sykkelopplæring – foreldrefilm om sykkelsjekk
  - ❖ Sykkelopplæring – foreldrefilm om praktiske øvelser
  - ❖ Sykkelfilm – sykle sammen Sykkelp prøven i skolegården
  - ❖ Sykkelp prøven i trafikken

Vedlegg:

- **Sikker skolevei-Buss**
- **Sikker skolevei-Sykkel**
- **Samtykke og egenerklæring ved bruk av private biler.**